

**Tillsynsprotokoll
TOBAK och FOLKÖL**

Datum:

Tidpunkt:

Organisations- / personnummer	
Försäljningsställe	Öppettider
Adress	

Näringsidkare (bolag, ägare)

Namn	Telefon
Adress	

Försöker många ungdomar köpa tobak? ☐ Ja ☐ Nej	Kontrolleras legitimation? ☐ Ja ☐ Nej	Vid vilken ålder?	Förekommer ensamarbete? ☐ Ja ☐ Nej
Försöker många ungdomar köpa folköl? ☐ Ja ☐ Nej	Kontrolleras legitimation? ☐ Ja ☐ Nej	Vid vilken ålder?	Förekommer ensamarbete? ☐ Ja ☐ Nej
Finns egentillsynsprogram f. tobak/folköl? ☐ Ja ☐ Nej	Finns tobaksdekaler? ☐ Ja ☐ Nej	Anmärkning rörande marknadsföring? ☐ Ja ☐ Nej	

Vid vilka tillfällen får personalen information om tobaks-/alkohollagen?

Övrigt/Noteringar (Hur nekar man? Inget leg. – inget öl/cigg! Tillsynsfaktura, inköpsstudier? Sanktioner?)

Jag har tagit del av ovanstående

Säljare/butiksansvarig	Namnförtydligande	Telefon
------------------------	-------------------	---------

Tillsynen utfördes av	Namnförtydligande	Telefon
-----------------------	-------------------	---------

**Vid frågor kontakta:
Socialförvaltningen, Utvecklingsenheten**
 Telefon: 08- 508 25 608

TOBAK

Vid försäljning av tobak gäller bestämmelserna i Tobakslagen. Följande är viktiga att känna till:

- Tobak får endast säljas till den som fyllt 18 år (Tobakslagen 12 §)
- Tobak får inte säljas till den som kan antas lämna ut tobaken till underårig (Tobakslagen 12 §)
- Tobaksvaror ska vara märkta och säljas i originalförpackning (Tobakslagen 9 §)

Tobaksvaror är alla varor som är helt eller delvis tillverkade av tobak. Det vill säga cigaretter, cigarrer, cigariller, (vatten) piptobak, rulltobak, råttobak, snus eller portionstobak.

Den som säljer tobak är vid tveksamma fall skyldig att kontrollera kundens ålder. Säljaren är skyldig att känna till reglerna i Tobakslagen och ansvarar för att de följs. Om säljaren bryter mot Tobakslagen kan han eller hon dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. (Tobakslagen 27 §).

Kommunen kan ingripa mot dig som butiksinnehavare om du inte följer tobakslagen. Genom ett föreläggande kan kommunen ålägga dig att vidta vissa åtgärder för att minska riskerna att den olovliga tobaksförsäljningen upprepas. Ett sådant föreläggande kan kombineras med vite. (Tobakslagen 27 §).

På varje försäljningsställe för tobaksvaror ska det finnas en tydlig och klart synbar skylt med information om förbudet mot att sälja eller lämna ut sådana varor till den som inte har fyllt 18 år. (Tobakslagen 12 §)

Tobaksvaror som säljs till konsumenter får inte tillhandahållas i form av lösa cigaretter eller i förpackningar om färre än 19 cigaretter. (Tobakslagen 12 § b)

En näringsidkare som tillhandahåller tobaksvaror för försäljning till konsumenter ska anmäla försäljningen hos den kommun där försäljningen sker. Anmälan skall göras senast när försäljningen påbörjas.

Näringsidkaren ska utöva särskild tillsyn (egentillsyn) över försäljningen och ansvara för att det finns ett för verksamheten lämpligt **egentillsynsprogram**. (Tobakslagen 12 § c)

Marknadsföring av tobaksvaror till konsumenter är som huvudregel förbjuden. Detta gäller dock inte

1. i tryckta skrifter på vilka tryckfrihetsförordningen är tillämplig eller i överföringar eller tekniska upptagningar på vilka yttrandefrihetsgrundlagen är tillämplig,
2. marknadsföring som endast består i att tillhandahålla tobaksvaror för försäljning, eller
3. kommersiella meddelanden inne på försäljningsställen som inte är påträngande, uppsökande eller uppmanar till bruk av tobak.

Kommersiella meddelanden enligt andra stycket 3 skall i den omfattning det är möjligt placeras så att de inte är synliga från utsidan av försäljningsstället. (Tobakslagen 14 §)

FOLKÖL

Vid försäljning av folköl, klass II (2,8 eller 3,5 volymprocent alkohol) gäller bestämmelser i Alkohollagen.

- Ordning och nykterhet ska råda på försäljningsstället och i dess närhet. (Alkohollagen 3 kap. 4 §)

Folköl får inte säljas:

- Till den som inte har fyllt 18 år. (Alkohollagen 3 kap. 8 §)
- Till den som kan antas lämna den vidare till underårig. (Alkohollagen 3 kap. 8 §)
- Om kunden är märkbart påverkad av alkohol eller andra berusningsmedel. (Alkohollagen 3 kap. 8 §)

Det är viktigt att känna till att kassören/kassörskan vid tveksamma fall är skyldig att kontrollera kundens ålder, känna till reglerna som är angivna i Alkohollagen och ansvara för att de efterföljs. Skulle säljaren bryta mot Alkohollagen kan han/hon dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. (Alkohollagen 3 kap. 8 §)

Egentillsyn

Varje rörelse som säljer folköl är skyldiga att utöva särskild tillsyn över ölförsäljningen. För detta ändamål ska näringsidkaren ta fram ett **egentillsynsprogram** (Alkohollagen, 5 kap. 6 §, tredje stycket). Programmet ska bl.a. beskriva vilka rutiner som skall tillämpas vid försäljning av folköl för att minimera antalet överträdelse av försäljningsbestämmelserna.

Folkölsansvariga bör utses vid varje ölförsäljningsställe, och noteras i egentillsynsprogrammet.

Försäljningsförbud

Rätten att sälja folköl kan vid överträdelse av alkohollagen dras in i sex (6) månader och vid upprepad eller allvarlig försummelse utökas till tolv (12) månader. Respektive stadsdelsnämnd fattar dessa beslut. (Alkohollagen 7 kap. 21 §)